

CUPRINS

Clasele a IX-a – a X-a

2010	Proba de masă	6
	Grila de răspunsuri	37
2011	Proba de masă	38
	Grila de răspunsuri	70

Clasele a XI-a – a XII-a

2010	Proba de masă	71
	Grila de răspunsuri	105
2011	Proba de masă	106
	Grila de răspunsuri	150

2010

Spre Franța

de Panait Istrati

*Lui Charlie Chaplin – umarulul „Charlot”,
pe care nu-l cunosc decât din filme,
ii dedic acest film al vieții mele.*

IL DIRETTISSIMO

traducere din limba franceză – Alexandra Vișan

Ca să ajungă în Franța – văzută dintotdeauna de cei din Orient ca pe o iubită ideală – mulți vagabonzi visători au alergat nebunește la chemarea ei, în loc să-ncerce să o cucerească; dar majoritatea, poate cei mai buni, au plătit scump înainte sau după ce au cunoscut-o, ceea ce-i cam același lucru. Pentru că nu există frumusețe în absența iluziei. Fie că ajungi sau nu la capătul drumului, amărăciunea are aproape același gust. Finalurile sunt mereu aceleași. Ceea ce contează, pentru omul cu dorințe nemăsurate, este lupta cu el însuși. Atâta timp cât durează aceste dorințe, asta-i esența întregii vieți a visătorului.

Și eu sunt tot un visător. Și-am dorit cândva, printre altele, să ajung pe pământ francez. Vă voi povesti una dintre aceste tentative nenorocoase, pe cea mai frumoasă.

*

Mă aflam la Pireu (au trecut exact douăzeci de ani de atunci) alături de cel mai bun tovarăș de drum pe care l-am avut vreodată, singurul prieten a cărui inimă a rămas de-a pururi și total alături de-a mea. Și totuși, urma să ne despărțim: o suferință ascunsă, care-i sfâșiasc brusc inima, îl smulgea de lângă mine și-l obliga să se zăvorască un timp într-o mănăstire de pe muntele Athos.

După ce-am debarcat la Pireu, ne-am plimbat trei zile, tăcuți și triști, printre ruine glorioase care nu făceau decât să sporească suferința din

1. Unde se găsesc cei doi prieteni?

- A) în Franța
- B) în Austria
- C) în Grecia
- D) în România
- E) în Germania

2. Pentru narator, încercarea pe care o relatează a fost:

- A) urâtă, dar norocoasă
- B) urâtă și tristă
- C) nenorocoasă și urâtă
- D) norocoasă și frumoasă
- E) nenorocoasă, dar cea mai frumoasă

bietele noastre inimi. A venit apoi clipa când a trebuit să ne îmbrățișăm, poate pentru ultima oară. Ah! ce tristă este despărțirea de cineva care ți-e drag!

N-am putut înghiți aproape nimic la ultima noastră masă împreună – pâine și măslina întinse pe un ziar. Cămaruța de hotel ne părea un cavou.

Ne-am strâns fiecare lucrurile, ne-am împărțit averea comună, vreo șaiszeci de drahme, și am plâns cu lacrimi amare.

Voiam să plec în Franța. Prietenul meu nu era de acord și-mi spuse pentru ultima oară:

- Nu te duce... Fii înțelegător. Ai o mamă care tremură pentru viața ta. Dacă rămâneam împreună, mai trecă-meargă. Sunt mai descurcăreț decât tine și vorbesc mai multe limbi. Dar singur ai să suferi și mai mult. Și-apoi, Occidentul, cu toate azilurile lui de noapte, este mai dur pentru vagabonzi decât Orientul, chiar dacă aici nu sunt aziluri. Lasă naibii Marsilia: de-ai ști cât m-a costat orașul asta. Întoarce-te acasă, însoară-te cu o prostituată plină de bani, găsește-ți o slujbă sigură și mori în pace. Visurile? Lasă-le să mocnească în focul sobei, căci sunt mult mai puțin dureroase decât cele care-ți infierbântă sângele: în ziua morții, fața ta va purta mult mai puține urme. Crede-mă, Panait... Toate visurile trăite aievea se transformă în dezastre. Și-i drept să fie așa: altfel, n-ar mai fi pe lume decât visători. Haide... Promite-mi că mâine vei lua vaporul spre Constanța.

Prietenul meu îmi vorbea strângându-mi mâinile și frumoșii săi ochi umezi, fața sa frumoasă de frate dervăluiau o tandră falsitate; nu credea decât pe jumătate ceea ce spunea; mințea din dragoste.

Îl minții și eu, promițându-i că o să-i urmez sfaturile, iar el plecă convins că n-o voi face; nu degeaba eram frați într-ale simțirii și gândirii.

Imediat ce rămăsei singur, lumea se goli de sens, oamenii mi se părură absurzi. A doua zi, pe chei, cu urechile zumbăind de frumoasele versuri franțuzești pe care prietenul mi le recita seara, lăsați ultimele

3. Prietenul îl avertizează pe Panait că

- A) visurile trebuie împlinite cu orice preț
- B) nimeni nu are visuri
- C) întotdeauna visurile devin realitate
- D) visurile pot fi primejdioase
- E) visurile nu se împlinesc niciodată

2010
Avarul

adaptare prescurtată după Molière

Acțiunea are loc la Paris.

ACTUL I
SCENA I
VALÈRE, ÉLISE

VALÈRE – Élise, ai rămas pe gânduri. Ți pare cumva rău de legământul pe care l-ai făcut? Eu mă bucur nespus, iar dumneata suspini?

ÉLISE – Nu, Valère. Dar, ca să vorbim deschis, tare mă tem că te iubesc mai mult decât s-ar cuveni.

VALÈRE – De ce?

ÉLISE – Mânia tatălui meu, dojana familiei, gura lumii. Și mai mult decât orice, Valère, mă tem că îți vei schimba inima, cum adesea o fac bărbații.

VALÈRE – Bănuieste-mă de orice, Élise, dar niciodată de asta. Te iubesc cu adevărat. Pentru totdeauna.

ÉLISE (*privindu-l în ochi*) – Oh, Valère, te cred și îți mulțumesc. Totuși...

VALÈRE – Totuși? Élise, spune-mi, ce te neliniștește?

ÉLISE – Nimic. Dacă toată lumea te-ar vedea cu ochii mei! În făptura dumitale, eu văd frumoasele dumitale însușiri și recunoștința pentru felul în care cerul mă leagă de dumneata. Nu e ceas în care să nu-mi amintesc de primejdia care ne-a făcut să ne întâlnim. Nu uit mărinimia dumitale. Ți-ai pus în joc viața, ca să o scapi pe a mea de furia valurilor. M-ai scos la mal și m-ai îngrijit. Ai uitat pentru mine de patrie și familie, ai ales să stai aici, de dragul meu te-ai ascuns sub o înfățișare de împrumut, până a primi să devii chiar servitorul tatălui meu. Eu știu toate acestea. Dar ce ne facem cu familia mea? Tare mă tem că nu voi dobândi încuviințarea tatei.

VALÈRE – Nădăjduiesc că o să-mi regăsesc odată părinții și o să-i câștigăm de partea noastră. Cât despre tatăl dumitale, ai văzut strădaniile mele ca să-i fiu pe plac și ce mai comedie joc ca să-i intru în

1. Molière a fost un scriitor francez aparținând secolului

- A) al XX-lea
- B) al XIX-lea
- C) al XVIII-lea
- D) al XVII-lea
- E) al XVI-lea

Să facem cunoștință cu personajele și frământările lor:

2. Cine sunt Valère și Élise?

- A) Doi tineri care s-au căsătorit și sunt în luna de miere.
- B) Doi îndrăgostiți care și-au jurat iubire eternă.
- C) Doi frați care nu se înțeleg cu tatăl lor.
- D) Doi servitori în casa Avarului.
- E) Doi tineri orfani care se iubesc.

3. Iată trăsăturile de caracter ale lui Valère, așa cum le vede Élise. Identifică trăsătura incorectă:

- A) hotărât
- B) mărinimos
- C) uituc
- D) curajos
- E) iubitor

voie. Am izbutit până acum și am ajuns la convingerea că, pentru a place semenilor tăi, cea mai nimerită cale este să le măgulești cusururile și să te arăți încântat de tot ce făptuiesc. Trebuie să treci fără teamă peste marginile lingușirii, fiindcă orice obrăznicie, ca și orice negliobie, sunt înghițite cu plăcere atunci când te pricepi să le dichisești cu laude. Sinceritatea mea e în suferință. Dar când ai nevoie de oameni, n-ai decât să-ți faci gândul pe măsura lor. Vina nu e a celor ce lingușesc, ci a celor ce vor să fie lingușiți.

ÉLISE – De ce nu încerci, atunci, să câștigi și încrederea fratelui meu? Ce ne facem dacă slujitoarea o să-i dea valuiie taina noastră?

VALÈRE – Nu-i pot câștiga și pe unul și pe celălalt – firile lor sunt atât de deosebite! Élise, ar trebui să te folosești de dragostea fratelui dumitale pentru a-l atrage de partea noastră. Uite-l că vine! Vorbește-i de la inimă la inimă. Eu mă duc.

SCENA 2 CLÉANTE, ÉLISE

CLÉANTE – Sunt bucuros că te găsești singură, fiindcă ardeam de nerăbdare să-ți mărturisesc o taină.

ÉLISE – O taină?

CLÉANTE – M-am îndrăgostit. Sunt hotărât și te rog să nu întrebuițezi niciun mijloc pentru a mă abate din drum.

ÉLISE – Îți par o făptură atât de nesimpțitoare?

CLÉANTE – Nu, dar tu nu iubești, și mă tem că nu îmi înțelegi pornirile inimii.

ÉLISE – Vai, să nu vorbim despre asta! Cine este aceea pe care o iubești?

CLÉANTE – Fata care s-a mutat alături. O cheamă Mariane și trăiește sub ocrotirea unei mame cumsecade, dar mereu bolnavă și pentru care fata simte o iubire ce nu se poate închipui. O mângâie, o scoate la plimbare... Ce mai... E o încântare s-o privești cu ce dibăcie îndeplinește totul și, în fiecare mișcare a ei, descoperi o dulceață care te vrăjește, o bunătate, o nevinovăție de inger. Am aflat, pe ascuns, că nu trăiesc prea larg și că tot avutul lor izbutește cu greutate să împlinească nevoile pe care le au. Îți dai seama, surioară, ce bucurie simți atunci când poți

4. Valère a devenit servitorul tatălui lui Élise pentru că

- A) era foarte sărac
- B) este un om căruia îi plac primejdiile
- C) este un om fără patrie și familie
- D) este îndrăgostit de Élise și vrea să fie aproape de iubita lui
- E) este recunoscător tatălui lui Élise

5. Valère a ajuns la concluzia că, pentru a avea relații bune cu semenii:

- A) este important să joci în comedii
- B) este esențial să fii sincer
- C) trebuie să fii lingușitor
- D) este necesară o atitudine de detașare
- E) este necesar un comportament prevenitor și blând

6. Identifică relația dintre Cléante și Élise:

- A) stăpân – subretă
- B) servitor – stăpână
- C) logodnic – logodnică
- D) frate – soră
- E) tănuitor – duhovnic

7. Iată portretul lui Mariane. Identifică enonțul incorect:

- A) E vecina lui Élise și Cléante.
- B) E o tânără fermecătoare.
- C) E o fiică iubitoare.
- D) E înduioșător de stângace.
- E) E săracă.